Europeiska unionens
officiella tidning

SV
L-serien

2026/1690

10.9.2026

EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION (EU) 2026/1690

av den 29 april 2026

med de iakttagelser som utgör en del av besluten om ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten för Europeiska unionens gemensamma företag för budgetåret 2024

EUROPAPARLAMENTET UTFÄRDAR DENNA RESOLUTION

— med beaktande av sitt beslut om ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten för det gemensamma företaget för ren luftfart för budgetåret 2024,

— med beaktande av sitt beslut om ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten för det gemensamma företaget för ett cirkulärt, biobaserat Europa för budgetåret 2024,

— med beaktande av sitt beslut om ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten för det gemensamma företaget för förnybar vätgas för budgetåret 2024,

— med beaktande av sitt beslut om ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten för det gemensamma företaget för Europas järnvägar för budgetåret 2024,

— med beaktande av sitt beslut om ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten för Europeiska kompetenscentrumet för cybersäkerhet inom näringsliv, teknik och forskning för budgetåret 2024,

— med beaktande av sitt beslut om ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten för det gemensamma företaget för ett europeiskt högpresterande datorsystem för budgetåret 2024,

— med beaktande av sitt beslut om ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten för det europeiska gemensamma företaget för Iter och utveckling av fusionsenergi för budgetåret 2024,

— med beaktande av sitt beslut om ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten för det gemensamma företaget för global hälsa EDCTP3 för budgetåret 2024,

— med beaktande av sitt beslut om ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten för det gemensamma företaget för initiativet för innovativ hälsa för budgetåret 2024,

— med beaktande av sitt beslut om ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten för det gemensamma företaget för halvledare för budgetåret 2024,

— med beaktande av sitt beslut om ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten för det gemensamma företaget Sesar 3 för budgetåret 2024,

— med beaktande av sitt beslut om ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten för det gemensamma företaget för smarta nät och tjänster för budgetåret 2024,

— med beaktande av artikel 102 och bilaga V i arbetsordningen,

— med beaktande av yttrandet från utskottet för transport och turism,

— med beaktande av rådets förordning (EU) nr 833/2014 av den 31 juli 2014 om restriktiva åtgärder mot bakgrund av Rysslands åtgärder som destabiliserar situationen i Ukraina ([1]), rådets beslut 2014/512/Gusp av den 31 juli 2014 om restriktiva åtgärder med hänsyn till Rysslands åtgärder som destabiliserar situationen i Ukraina ([2]) och de efterföljande sanktionspaket som rådet har antagit mot Ryssland som svar på landets militära angrepp mot Ukraina,

— med beaktande av betänkandet från budgetkontrollutskottet(A10-0046/2026), och av följande skäl:

([1]) EUT L 229, 31.7.2014, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/833/oj.
([2]) EUT L 229, 31.7.2014, s. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2014/512/oj.

A. Det gemensamma företaget Sesar 3, det gemensamma företaget för ren luftfart, det gemensamma företaget för initiativet för innovativ hälsa, det gemensamma företaget för förnybar vätgas, det gemensamma företaget för ett cirkulärt, biobaserat Europa, det gemensamma företaget för Europas järnvägar, det gemensamma företaget för smarta nät och tjänster och det gemensamma företaget för global hälsa EDCTP3 inrättades genom rådets förordning (EU) 2021/2085 ([3]), den senare kallad den gemensamma grundläggande rättsakten.

B. Det gemensamma företaget för viktig digital teknik inrättades genom rådets förordning (EU) 2021/2085. Det gemensamma företaget för viktig digital teknik omvandlades till det gemensamma företaget för halvledare i juli 2023 i enlighet med rådets förordning (EU) 2023/1782 ([4]).

C. Det europeiska gemensamma företaget för Iter och utveckling av fusionsenergi inrättades i april 2007 genom rådets beslut 2007/198/Euratom ([5]).

D. Det gemensamma företaget för ett europeiskt högpresterande datorsystem inrättades genom rådets förordning (EU) 2021/1173 ([6]).

E. Europeiska kompetenscentrumet för cybersäkerhet inom näringsliv, teknik och forskning inrättades genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/887 ([7]).

F. Det gemensamma företaget Sesar 3 är ett offentlig-privat partnerskap för att utveckla en moderniserad europeisk flygledningstjänst (ATM) och för att genom forskning och innovation främja uppnåendet av ett digitalt europeiskt luftrum.

G. Det gemensamma företaget för ren luftfart är ett offentlig-privat partnerskap med inriktning på forskning och innovation med syftet att omvandla luftfarten mot en hållbar och klimatneutral framtid.

H. Det gemensamma företaget för initiativet för innovativ hälsa är ett offentlig-privat partnerskap med inriktning på tvärvetenskaplig, hållbar och patientcentrerad forskning och innovation på hälsoområdet.

I. Det gemensamma företaget för förnybar vätgas är ett offentlig-privat partnerskap för forskning och innovation inom vätgas- och bränslecellsteknik.

J. Det gemensamma företaget för halvledare är ett offentlig-privat partnerskap som främjar utvecklingen av innovativ teknik för halvledare för nästa generation och stärker den europeiska kapaciteten för halvledarproduktion inom ramen för initiativet chip för Europa.

K. Det gemensamma företaget för ett cirkulärt, biobaserat Europa är ett offentlig-privat partnerskap med inriktning på forskning och innovation för en hållbar och konkurrenskraftig cirkulär sektor för biobaserade industrier.

L. Det gemensamma företaget för Europas järnvägar är ett offentlig-privat partnerskap inom järnvägssektorn.

M. Det gemensamma företaget för ett europeiskt högpresterande datorsystem är ett offentlig-privat partnerskap som möjliggör sammanslagning av resurser för utveckling och utbyggnad av ett högpresterande datorsystem i Europa.

N. Det gemensamma företaget för smarta nät och tjänster är ett offentlig-privat partnerskap som syftar till att underlätta och utveckla ett industriellt ledarskap i Europa med avseende på nätverk och tjänster inom 5G och 6G.

([3]) Rådets förordning (EU) 2021/2085 av den 19 november 2021 om bildande av gemensamma företag inom ramen för Horisont Europa och om upphävande av förordningarna (EG) nr 219/2007, (EU) nr 557/2014, (EU) nr 558/2014, (EU) nr 559/2014, (EU) nr 560/2014, (EU) nr 561/2014 och (EU) nr 642/2014 (EUT L 427, 30.11.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2085/oj).

([4]) Rådets förordning (EU) 2023/1782 av den 25 juli 2023 om ändring av förordning (EU) 2021/2085 om bildande av gemensamma företag inom ramen för Horisont Europa, vad gäller det gemensamma företaget för halvledare (EUT L 229, 18.9.2023, s. 55, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1782/oj).

([5]) Rådets beslut 2007/198/Euratom av den 27 mars 2007 om inrättande av ett europeiskt gemensamt företag för Iter och utveckling av fusionsenergi samt om beviljande av förmåner till detta företag (EUT L 90, 30.3.2007, s. 58, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2007/198/oj).

([6]) Rådets förordning (EU) 2021/1173 av den 13 juli 2021 om bildande av det gemensamma företaget för ett europeiskt högpresterande datorsystem och om upphävande av förordning (EU) 2018/1488 (EUT L 256, 19.7.2021, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1173/oj).

([7]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/887 av den 20 maj 2021 om inrättande av Europeiska kompetenscentrumet för cybersäkerhet inom näringsliv, teknik och forskning och av nätverket av nationella samordningscentrum (EUT L 202, 8.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/887/oj).

O. Det gemensamma företaget för global hälsa EDCTP3 är ett offentlig-privat partnerskap med inriktning på att minska den socioekonomiska bördan av infektionssjukdomar i Afrika söder om Sahara tack vare nya och förbättrade hälsotekniska tillämpningar samt att förbättra beredskapen för och insatserna mot infektionssjukdomar för globala ändamål.

P. Europeiska kompetenscentrumet för cybersäkerhet inom näringsliv, teknik och forskning inrättades för att arbeta tillsammans med nätverket av nationella samordningscentrum för att stödja innovation och industripolitik inom cybersäkerhet.

Q. Målen för det europeiska gemensamma företaget för Iter och utveckling av fusionsenergi är att förmedla unionens bidrag till det internationella Iterprojektet för fusionsenergi, att genomföra avtalet om verksamhet enligt strategin med bredare inriktning mellan Europa och Japan samt att förbereda uppförandet av en fusionsreaktor för demonstrationsändamål och tillhörande anläggningar.

R. Europeiska unionen har antagit ett exempellöst stort antal sanktionspaket med anknytning till Rysslands anfallskrig mot Ukraina, som syftar till att undergräva Rysslands ekonomiska, finansiella och militära förmåga att upprätthålla krigsinsatserna och därmed definitivt sätta stopp för anfallskriget, försvara Ukrainas territoriella integritet och befolkningens säkerhet samt säkerställa respekten för folkrättens principer och Förenta nationernas stadga. Europeiska unionen har vidtagit flera åtgärder för att till fullo undanröja unionens beroende av rysk energi, bland annat inom kärnenergisektorn.

S. Europeiska revisionsrätten (*revisionsrätten*) har tillkännagivit införandet av en reviderad revisionsstrategi för gemensamma företag, som börjar tillämpas från och med budgetåret 2025.

Allmänt

1. Europaparlamentet välkomnar de gemensamma företagens roll när det gäller att stödja forsknings- och innovationsverksamhet på områdena transport, energi, hälsa, cirkulära biobaserade industrier, viktiga elektroniska komponenter, artificiell intelligens och superdatorer, cybersäkerhet och nätverkssystem. Parlamentet uppmanar med kraft de gemensamma företagen att underlätta omvandlingen av vetenskaplig kunskap till marknadsfärdig innovation och att införa mekanismer som säkerställer att deras verksamhet bidrar till att stärka Europas globala strategiska oberoende, konkurrenskraft, säkerhet, inbegripet cybersäkerhet, miljömässiga hållbarhet och klimatmål i syfte att skydda kritisk forskning, data och infrastruktur. Parlamentet uppmanar de gemensamma företagen att främja regelbunden cybersäkerhetsutbildning för att stärka resiliensen mot cyberhot.

2. Europaparlamentet påminner om att de gemensamma företagen inom forskning och innovation enligt revisionsrätten inom den nuvarande fleråriga budgetramen förväntas förvalta en viktig budget på 17,2 miljarder EUR från unionens kontantbidrag och mobilisera 21,3 miljarder EUR i bidrag från andra medlemmar. Parlamentet framhåller att det europeiska gemensamma företaget för Iter och utveckling av fusionsenergi inom ramen för den nuvarande fleråriga budgetramen förväntas förvalta en budget på 5,6 miljarder EUR ([8]).

3. Europaparlamentet betonar att de gemensamma företagen inom ramen för nästa fleråriga budgetram för perioden 2028–2034 kommer att förbli avgörande för att stödja unionens strategiska oberoende, hållbarhet, säkerhet och konkurrenskraft. Parlamentet uppmanar därför kommissionen och budgetmyndigheten att säkerställa att de gemensamma företagen erhåller tillräcklig, stabil och långsiktig finansiering inom ramen för den framtida fleråriga budgetramen, som står i proportion till deras ökande ansvar och deras roll som viktiga drivkrafter för innovation inom strategiska sektorer såsom energi, digital teknik, halvledare, ren energi, hälsa och försvarsrelaterad forskning.

4. Europaparlamentet noterar att gemensamma företag bygger på offentlig-privata partnerskap som styr investeringar och utnyttjar offentliga och privata medel för att stödja gemensamma mål. Parlamentet påminner i detta avseende om att bidragen från privata medlemmar måste uppfylla fastställda mål för att sådana partnerskap ska förbli ömsesidigt fördelaktiga. Parlamentet påpekar att vissa gemensamma företag har ekonomiska svårigheter att uppnå sina mål på grund av otillräckliga bidrag från privata medlemmar. Parlamentet uppmanar dessutom de gemensamma företagen och kommissionen att undvika att i alltför hög grad förlita sig på naturabidrag till kompletterande verksamhet som ett sätt att uppnå målen, och att säkerställa att de används på ett lämpligt, transparent och proportionerligt sätt, med tanke på att sådan verksamhet ligger utanför de gemensamma företagens arbetsprogram och budgetar och inte granskas av revisionsrätten. Parlamentet uppmanar därför med kraft till en ökad transparens och tillsyn från kommissionens sida över metoderna för rapportering och validering av naturabidrag till kompletterande verksamhet samt prioritering av bidrag kopplade till åtgärder som finansieras av gemensamma företag som tilldelats konkurrensfördelar.

([8]) https://commission.europa.eu/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/iter_en.

5. Europaparlamentet erkänner de gemensamma företagens viktiga roll när det gäller att främja unionens strategiska oberoende, beredskap och resiliens i ett snabbt föränderligt globalt geopolitiskt sammanhang som kännetecknas av komplexa och föränderliga utmaningar. Parlamentet lovordar de gemensamma företagens bidrag till teknisk innovation, digitalt oberoende och cybersäkerhet, hållbara transportlösningar, energioberoende, cirkulär ekonomi och folkhälsa.

6. Europaparlamentet uppmanar alla gemensamma företag att vara ytterst vaksamma i sitt samarbete med internationella partner, samtidigt som unionens gällande system för restriktiva åtgärder och målet att skydda Europas strategiska oberoende respekteras fullt ut.

7. Europaparlamentet erkänner de gemensamma företagens avsevärda bidrag till att främja forskning, innovation och teknisk utveckling inom sektorer såsom luftfart, järnväg och flygledning. Parlamentet bekräftar deras viktiga roll när det gäller att stödja unionens prioriterade mål om strategiskt oberoende, hållbarhet, digital omställning, säkerhet och konkurrenskraft.

8. Europaparlamentet är medvetet om att Europeiska unionens gemensamma företag utgör ett avgörande instrument för att stärka unionens forsknings- och innovationskapacitet genom att främja storskaliga offentlig-privata partnerskap inom strategiska industriområden. Parlamentet konstaterar att de gemensamma företagen genom sin förmåga att samla resurser, samordna gränsöverskridande samarbete och överbrygga klyftan mellan vetenskaplig forskning och marknadsintroduktion bidrar till att påskynda de tekniska framsteg som enskilda aktörer inte skulle kunna uppnå på egen hand. Parlamentet upprepar vikten av transparens, ansvarsskyldighet och effektiv förvaltning av offentliga resurser från de gemensamma företagens sida.

9. Europaparlamentet är medvetet om att de gemensamma företagen, genom att mobilisera näringslivet, den akademiska världen, små och medelstora företag och offentliga myndigheter kring gemensamma mål, säkerställer en effektiv användning av unionens medel, främjar Europas ledarskap inom strategisk viktig teknik, stöder värdebaserad innovation och unionens strategiska oberoende samt bidrar direkt till hållbar ekonomisk tillväxt och sysselsättning av god kvalitet i hela unionen.

10. Europaparlamentet uppmanar med kraft de gemensamma företagen att intensifiera sin institutionella kommunikationsverksamhet för att säkerställa en bred medvetenhet hos allmänheten om deras bidrag till unionens mål och om att det är nödvändigt att involvera privata aktörer i institutionaliserade partnerskap och att de tillför ett mervärde, och att göra detta på ett tydligt och utbildande sätt.

11. Europaparlamentet välkomnar revisionsrättens årsrapport om Europeiska unionens gemensamma företag för budgetåret 2024 som innehåller en särskild revisionsförklaring för vart och ett av de gemensamma företagen när det gäller deras årsredovisning och underliggande transaktioner. Parlamentet betonar att revisionsrättens uppdrag är avgörande för ett sunt genomförande av unionens budget och för tillsynen av budgeten. Parlamentet vill se en fortsatt tillämpning av denna goda praxis. Parlamentet välkomnar de gemensamma företagens samarbete med revisionsrätten under utarbetandet av revisionsrättens rapport, och noterar de förklaringar som lämnats till vissa av de iakttagelser och påpekanden som gjorts i de gemensamma företagens svar.

12. Europaparlamentet noterar revisionsrättens tillkännagivande av den 1 oktober 2025 om införandet av en ändrad revisionsmetod för gemensamma företag, som började tillämpas från och med budgetåret 2025. Parlamentet noterar att denna ändring gjordes bland annat på grund av begränsad personalkapacitet och på grund av att kommissionens tjänst för internrevision, som tidigare granskade de gemensamma företagen, upphörde med revisioner av dessa företag inom Horisont Europa, vilket begränsade tillgången till kompletterande revisionssäkerhet. Parlamentet noterar dessutom att den nya metoden föreskriver ett granskningsurval av lämplig storlek, konsolidering av revisionsarbetet för alla gemensamma företag och utfärdande av två separata revisionsförklaringar, som stöds av ytterligare tematiska och särskilda rapporter. Parlamentet uppmanar revisionsrätten att säkerställa att den ändrade metoden genomförs i tid och att den fortsätter att uppfylla högsta möjliga standarder för kvalitet, tillförlitlighet och säkerhet i revisionen för att skydda unionens ekonomiska intressen.

13. Europaparlamentet välkomnar att Europeiska kompetenscentrumet för cybersäkerhet inom näringsliv, teknik och forskning uppnådde finansiell autonomi den 24 september 2024. Parlamentet noterar därför att revisionsrätten för budgetåret 2024 granskade detta gemensamma företag för första gången, utöver de andra elva gemensamma företagen.

14. Europaparlamentet betonar att det är medvetet om att flera gemensamma företag under budgetåret 2024 i hög grad påverkades eller skulle ha kunnat påverkas av större händelser som sannolikt skulle ha påverkat deras prestation. Parlamentet konstaterar särskilt följande:

   a) Att verksamheten inom vissa gemensamma företag fortsatte att påverkas avsevärt av Rysslands anfallskrig mot Ukraina. Sådana effekter är särskilt tydliga i avbrott i leveranskedjorna, förseningar av projektgenomförandet och ökade driftskostnader.

b) Att Förenta staterna ställde in en mycket stor del av de program som förvaltades av Förenta staternas byrå för internationell utveckling (USAID), bland annat program inom global hälsa, vilket kan leda till minskade möjligheter till samfinansiering och partnerskap för de två europeiska gemensamma företag som är verksamma på detta område (det gemensamma företaget för initiativet för innovativ hälsa och det gemensamma företaget för global hälsa EDCTP3) samt risker för leveranskedjan och genomföranderisker och ökad ekonomisk press och osäkerhet för unionen. Parlamentet påpekar dock att tidpunkten för inställandet av programmen också skulle kunna utgöra en strategisk möjlighet för unionen att stärka sin roll inom global hälsa, öka sin resiliens och hävda sitt ledarskap.

c) Att Europeiska unionens förordning om artificiell intelligens ([9]) trädde i kraft den 1 augusti 2024 och inrättade en gemensam rättslig ram för system för artificiell intelligens med hög risk och transparensskyldigheter. Många gemensamma företag, särskilt de som är verksamma inom digitala partnerskap, innovationspartnerskap och partnerskap med koppling till artificiell intelligens, kommer att behöva anpassa sig till denna ram, vilket kan innebära ökade efterlevnadskrav, rättslig riskbedömning och anpassningar av projektens omfattning, förslagsinfordringar och ansvarsområdena för de olika aktörer som är involverade i genomförandet av projekten.

15. Europaparlamentet påminner om att de gemensamma företagen måste bedriva sin verksamhet i enlighet med sund ekonomisk förvaltning och därigenom på ett ändamålsenligt sätt bidra till unionens politiska mål och till ett sunt genomförande av unionens budget. Parlamentet uttrycker dock oro över vissa faktorer som framkommit i revisionsrättens slutsatser, som presenteras i denna resolution.

Årsredovisning

16. Europaparlamentet noterar att revisionsrätten i sin rapport konstaterar att årsredovisningen för 2024 för de tolv gemensamma företag som granskats ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av deras finansiella ställning per den 31 december 2024, av det finansiella resultatet och kassaflödena och av förändringar i nettotillgångarna för det budgetår som slutade detta datum, i enlighet med deras budgetförordningar och de redovisningsregler som antagits av kommissionens räkenskapsförare. Parlamentet noterar dessutom att revisionsrätten därför avgav revisionsuttalanden utan reservation om tillförlitligheten i de gemensamma företagens årsredovisningar.

17. Europaparlamentet noterar att revisionsrätten i sin rapport konstaterar att de transaktioner som ligger till grund för årsredovisningen i alla väsentliga avseenden är lagliga och korrekta. Parlamentet noterar dessutom att revisionsrätten därför har avgett revisionsuttalanden utan reservation om lagligheten och korrektheten i både de intäkter och de betalningar som ligger till grund för de gemensamma företagens räkenskaper.

18. Europaparlamentet noterar att årsredovisningen för Europeiska kompetenscentrumet för cybersäkerhet inom näringsliv, teknik och forskning för 2024 saknar övergripande information om medlemmarnas ackumulerade bidrag innan autonomi uppnåddes. Parlamentet betonar att årsredovisningen för 2024 inte innehåller några uppgifter om bidrag till Horisont Europa och programmet för ett digitalt Europa på programnivå och att den inte heller innehåller någon jämförelse mellan de totala bidragen och de årliga mål som fastställts för varje program. Parlamentet upprepar revisionsrättens rekommendation att Europeiska kompetenscentrumet för cybersäkerhet inom näringsliv, teknik och forskning systematiskt bör samla in uppgifter, övervaka och rapportera om medlemsstaternas frivilliga finansiella bidrag och naturabidrag till företagets gemensamma åtgärder, liksom deras tillhörande finansiella bidrag till företagets administrativa kostnader.

19. Europaparlamentet noterar att risken när det gäller lagligheten och korrektheten med avseende på intäkterna bedömdes vara låg för alla gemensamma företag.

Budgetförvaltning och ekonomisk förvaltning

20. Europaparlamentet noterar att den totala tillgängliga utbetalningsbudgeten för de tolv gemensamma företag som granskades av revisionsrätten uppgick till 3,2 miljarder EUR 2024. Parlamentet noterar att revisionsrätten anser att den totala tillgängliga utbetalningsbudgeten inbegriper outnyttjade anslag från tidigare år som de gemensamma företagen tog upp på nytt i budgeten för det innevarande året och inkomster avsatta för särskilda ändamål samt omfördelningar till nästa år. Parlamentet noterar närmare bestämt följande:

a) Den totala tillgängliga budgeten 2024 för det gemensamma företaget Sesar 3 uppgick till 112,7 miljoner EUR i åtagandebemyndiganden jämfört med 111,2 miljoner EUR 2023 och 110,6 miljoner EUR i betalningsbemyndiganden jämfört med 241,5 miljoner EUR 2023. Parlamentet noterar att enligt rapporten om budgetförvaltningen och den ekonomiska förvaltningen för det gemensamma företaget Sesar 3 uppgick dess totala

([9]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1689 av den 13 juni 2024 om harmoniserade regler för artificiell intelligens och om ändring av förordningarna (EG) nr 300/2008, (EU) nr 167/2013, (EU) nr 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 och (EU) 2019/2144 samt direktiven 2014/90/EU, (EU) 2016/797 och (EU) 2020/1828 (förordning om artificiell intelligens) (EUT L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj).

budgetgenomförandegrad för budgetåret 2024 till 42 % för åtagandebemyndiganden och 36 % för betalningsbemyndiganden. Parlamentet noterar att dessa låga genomförandegrader förutsågs av det gemensamma företaget och framför allt berodde på driftsutgifterna. Parlamentet upprepar sin oro från förra året över den låga genomförandegraden för betalningsbemyndiganden avsedda för infrastruktur- och driftsutgifter, som minskade ytterligare till 45 % 2024, jämfört med 55 % 2023. Parlamentet noterar dessutom att 3,1 miljoner EUR i outnyttjade administrativa betalningsbemyndiganden 2024 överfördes till 2025 års budget. Dessutom avsattes 11,3 miljoner EUR i outnyttjade administrativa betalningsbemyndiganden i en reserv för planerade framtida administrativa utgifter. Parlamentet upprepar revisionsrättens rekommendation att det gemensamma företaget Sesar 3, när det planerar sin budget för administrativa betalningar för 2027, proaktivt bör ta hänsyn till volymen outnyttjade administrativa anslag som hade ackumulerats redan i slutet av 2024.

b) Den totala tillgängliga budgeten 2024 för det gemensamma företaget för ren luftfart uppgick till 172,0 miljoner EUR i åtagandebemyndiganden jämfört med 269 miljoner EUR 2023 och 302,6 miljoner EUR i betalningsbemyndiganden jämfört med 486,0 miljoner EUR 2023. Parlamentet noterar vidare att enligt rapporten om budgetförvaltningen och den ekonomiska förvaltningen för det gemensamma företaget för ren luftfart uppgick dess totala budgetgenomförandegrad för budgetåret 2024 till 99,9 % för åtagandebemyndiganden och 84,4 % för betalningsbemyndiganden. Parlamentet noterar att den lägre betalningsgraden på 84,4 % främst var en följd av att tjänster som utförts ännu inte hade fakturerats och tidigareläggning av anslag för verksamhet under 2025. Parlamentet noterar den överlag goda takten i genomförandet av budgeten. Parlamentet betonar dock den låga genomförandegraden för betalningsbemyndiganden för infrastruktur- och driftsutgifter och Horisont Europas betalningsbudget, som endast uppgick till 67 % respektive 52 % 2024. Parlamentet noterar att det gemensamma företaget för ren luftfart pilottestar kommissionens nya system för budgetering, redovisning och ekonomisk förvaltning (Summa) som ännu inte har tagits i bruk fullt ut. Parlamentet uppmanar i detta avseende det gemensamma företaget att säkerställa att uppgifterna är tillförlitliga genom lämplig manuell behandling och vid behov ytterligare verifieringskontroller.

c) Den totala tillgängliga budgeten 2024 för det gemensamma företaget för initiativet för innovativ hälsa uppgick till 269,8 miljoner EUR i åtagandebemyndiganden jämfört med 223,2 miljoner EUR 2023 och 205,7 miljoner EUR i betalningsbemyndiganden jämfört med 225,9 miljoner EUR 2023. Parlamentet noterar att enligt rapporten om budgetförvaltningen och den ekonomiska förvaltningen för det gemensamma företaget för initiativet för innovativ hälsa uppgick dess totala budgetgenomförandegrad för budgetåret 2024 till 65,6 % för åtagandebemyndiganden och 94,6 % för betalningsbemyndiganden. Parlamentet betonar den låga genomförandegraden för åtagande- och betalningsbemyndiganden för driftsutgifter, som uppgick till 64,5 %. Parlamentet noterar det gemensamma företagets förklaring och uppmanar generellt det gemensamma företaget att säkerställa en sund genomförandetakt för varje avsnitt i sin budget.

d) Den totala tillgängliga budgeten 2024 för det gemensamma företaget för förnybar vätgas uppgick till 215,1 miljoner EUR i åtagandebemyndiganden jämfört med 268,9 miljoner EUR 2023 och 150,7 miljoner EUR i betalningsbemyndiganden jämfört med 327,8 miljoner EUR 2023. Parlamentet noterar vidare att enligt rapporten om budgetförvaltningen och den ekonomiska förvaltningen för det gemensamma företaget för förnybar vätgas uppgick dess totala budgetgenomförandegrad för budgetåret 2024 till 98 % för åtagandebemyndiganden och 84,3 % för betalningsbemyndiganden, vilket tyder på att det inte fanns några allvarliga problem med takten i genomförandet av budgeten. Parlamentet betonar dock den låga genomförandegraden för betalningsbemyndiganden för infrastrukturutgifter och driftsutgifter, som uppgick till endast 58,2 %. Parlamentet noterar det gemensamma företagets förklaringar. Parlamentet stöder revisionsrättens rekommendation att det gemensamma företaget för förnybar vätgas, när det planerar sin budget för administrativa betalningar för 2027, proaktivt bör ta hänsyn till volymen outnyttjade administrativa anslag som det redan hade ackumulerat i slutet av 2024.

e) Den totala tillgängliga budgeten 2024 för det gemensamma företaget för halvledare uppgick till 1 062,8 miljoner EUR i åtagandebemyndiganden jämfört med 835,7 miljoner EUR 2023 och 724,4 miljoner EUR i betalningsbemyndiganden jämfört med 518,4 miljoner EUR 2023. Parlamentet noterar vidare att enligt rapporten om budgetförvaltningen och den ekonomiska förvaltningen för det gemensamma företaget för halvledare uppgick dess totala budgetgenomförandegrad för budgetåret 2024 till 99 % för åtagandebemyndiganden och 67 % för betalningsbemyndiganden, vilket tyder på att vissa problem kvarstår, särskilt den låga genomförandegraden för betalningsbemyndiganden som avsatts för driftsutgifter, som nådde en genomförandegrad på 67 %, där betalningar inom programmet för ett digitalt Europa låg på en särskilt låg nivå, 6 %. Parlamentet noterar det gemensamma företagets förklaring, men beklagar djupt att den låga genomförandegraden håller i sig, och uppmanar generellt det gemensamma företaget att säkerställa en sund genomförandetakt för varje avsnitt i sin budget.

f) Den totala tillgängliga budgeten 2024 för det gemensamma företaget för ett cirkulärt, biobaserat Europa uppgick till 222,9 miljoner EUR i åtagandebemyndiganden jämfört med 227,4 miljoner EUR 2023 och 191,7 miljoner EUR i betalningsbemyndiganden jämfört med 137,4 miljoner EUR 2023. Parlamentet noterar att enligt rapporten om budgetförvaltningen och den ekonomiska förvaltningen för det gemensamma företaget för ett cirkulärt, biobaserat Europa uppgick dess totala budgetgenomförandegrad för budgetåret 2024 till 96 % för åtagandebemyndiganden och 82 % för betalningsbemyndiganden, vilket tyder på att det inte fanns några allvarliga problem med takten i genomförandet av budgeten.

g) Den totala tillgängliga budgeten 2024 för det gemensamma företaget för Europas järnvägar uppgick till 114,6 miljoner EUR i åtagandebemyndiganden jämfört med 102,6 miljoner EUR 2023 och 120,8 miljoner EUR i betalningsbemyndiganden jämfört med 120,3 miljoner EUR 2023. Parlamentet noterar att enligt rapporten om budgetförvaltningen och den ekonomiska förvaltningen för det gemensamma företaget för Europas järnvägar uppgick dess totala budgetgenomförandegrad för budgetåret 2024 till 70 % för åtagandebemyndiganden och 64 % för betalningsbemyndiganden. Parlamentet konstaterar att genomförandegraden för 2024 års aktiva driftsbudget för det gemensamma företaget för Europas järnvägar uppgick till 99,9 % i åtagandebemyndiganden och 87,9 % i betalningsbemyndiganden. Parlamentet är dock oroat över den generellt låga genomförandegraden. Parlamentet noterar det gemensamma företagets förklaring till dessa låga nivåer, som rör behovet av att bevara en budget för att finansiera den andra omgången av flaggskeppsprojekt, vars bidragsöverenskommelser kommer att undertecknas 2026. Parlamentet uppmanar det gemensamma företaget att säkerställa en sund genomförandetakt för varje avsnitt i sin budget. Parlamentet betonar i detta avseende att det är viktigt att upprätthålla stödet till det gemensamma företaget och säkerställa ett korrekt genomförande av dess verksamhet, med tanke på järnvägens komparativa fördelar i fråga om miljöprestanda, markanvändning, energiförbrukning och säkerhet.

h) Den totala tillgängliga budgeten 2024 för det gemensamma företaget för ett europeiskt högpresterande datorsystem uppgick till 307,1 miljoner EUR i åtagandebemyndiganden jämfört med 1 136 miljoner EUR 2023 och 347,7 miljoner EUR i betalningsbemyndiganden jämfört med 1 058 miljoner EUR 2023. Parlamentet noterar att enligt rapporten om budgetförvaltningen och den ekonomiska förvaltningen för det gemensamma företaget för ett europeiskt högpresterande datorsystem uppgick dess totala budgetgenomförandegrad för budgetåret 2024 till 72 % för åtagandebemyndiganden och 59 % för betalningsbemyndiganden, vilket tyder på att det fortfarande finns problem med takten i genomförandet av budgeten. Parlamentet betonar särskilt den låga genomförandegraden för betalningsbemyndiganden för driftsutgifter, som uppgick till 59 %. Parlamentet noterar det gemensamma företagets förklaring. Parlamentet påminner i detta sammanhang om att genomförandegraden för Horisont Europas bidragsutbetalningar sjönk till 27 % 2024 (jämfört med 36 % 2023), framför allt på grund av förseningar i slutförandet av de tekniska och ekonomiska förhandskontrollerna av stödmottagarnas rapporter. Parlamentet understryker också den låga genomförandegraden för betalningsbemyndiganden för administrativa utgifter, som uppgick till 61 %. Parlamentet noterar det gemensamma företagets förklaring i sitt skriftliga svar på revisionsrättens rapport. Parlamentet tar hänsyn till den ytterligare information som det gemensamma företaget lade fram under utfrågningen inför budgetkontrollutskottet och uppmanar det gemensamma företaget att generellt säkerställa en sund genomförandetakt för varje avsnitt i sin budget.

i) Den totala tillgängliga budgeten 2024 för det gemensamma företaget för smarta nät och tjänster uppgick till 132,6 miljoner EUR i åtagandebemyndiganden jämfört med 134,7 miljoner EUR 2023 och 132,8 miljoner EUR i betalningsbemyndiganden jämfört med 122,9 miljoner EUR 2023. Parlamentet noterar också att enligt rapporten om budgetförvaltningen och den ekonomiska förvaltningen för det gemensamma företaget för smarta nät och tjänster uppgick dess totala budgetgenomförandegrad för budgetåret 2024 till 99 % för åtagandebemyndiganden och 96 % för betalningsbemyndiganden, vilket tyder på att det inte fanns några allvarliga problem med takten i genomförandet av budgeten. Parlamentet noterar dock den relativt låga genomförandegraden för den administrativa budgeten, nämligen infrastruktur- och driftsutgifterna, som uppgick till 59 % för åtagandebemyndigandena och 66 % för betalningsbemyndiganden, och uppmanar det gemensamma företaget att säkerställa ett bättre genomförande av denna del av sin administrativa budget.

j) Den totala tillgängliga budgeten 2024 för det gemensamma företaget för global hälsa EDCTP3 uppgick till 224,6 miljoner EUR i åtagandebemyndiganden jämfört med 136,4 miljoner EUR 2023 och 80,3 miljoner EUR i betalningsbemyndiganden jämfört med 2,2 miljoner EUR 2023. Parlamentet noterar att enligt rapporten om budgetförvaltningen och den ekonomiska förvaltningen för det gemensamma företaget för global hälsa EDCTP3 uppgick dess totala budgetgenomförandegrad för budgetåret 2024 till 98 % för åtagandebemyndiganden och 96 % för betalningsbemyndiganden, vilket tyder på att det inte fanns några allvarliga problem med takten i genomförandet av budgeten. Parlamentet noterar dock den låga graden för betalningsbemyndigandena för en del av dess administrativa budget, nämligen infrastruktur- och driftskostnader, som uppgick

till endast 37 % av betalningsbemyndigandena. Parlamentet noterar det gemensamma företagets förklaring och uppmanar det att när det planerar sin budget för administrativa betalningar för 2027 vidta åtgärder för att säkerställa ett bättre genomförande av denna del av sin administrativa budget, bland annat genom att proaktivt ta hänsyn till volymen av outnyttjade administrativa anslag som redan ackumulerats i slutet av 2024.

k) Den totala tillgängliga budgeten 2024 för Europeiska kompetenscentrumet för cybersäkerhet inom näringsliv, teknik och forskning uppgick till 313,3 miljoner EUR i åtagandebemyndiganden och 101,6 miljoner EUR i betalningsbemyndiganden. Parlamentet noterar vidare att det gemensamma företagets totala budgetgenomförandegrad enligt rapporten om budgetförvaltningen och den ekonomiska förvaltningen för perioden mellan den 24 september 2024, när det gemensamma företaget uppnådde finansiell autonomi, fram till slutet av 2024 uppgick till 90,5 % för åtagandebemyndiganden och 82 % för betalningsbemyndiganden, vilket tyder på att inga större problem konstaterades med avseende på takten för genomförandet av budgeten. Parlamentet noterar dock den låga graden för betalningsbemyndigandena för en del av dess administrativa budget, nämligen avsnittet om byggnader, it och övrigt, som uppgick till endast 27,1 % för betalningsbemyndigandena. Parlamentet noterar förklaringen från det gemensamma företaget och uppmanar det att säkerställa ett bättre genomförande av denna del av sin administrativa budget.

l) Den totala tillgängliga budgeten 2024 för det europeiska gemensamma företaget för Iter och utveckling av fusionsenergi uppgick till 811,8 miljoner EUR i åtagandebemyndiganden jämfört med 807 miljoner EUR 2023 och 693,7 miljoner EUR i betalningsbemyndiganden jämfört med 631,5 miljoner EUR 2023. Parlamentet noterar vidare att enligt rapporten om budgetförvaltningen och den ekonomiska förvaltningen för det europeiska gemensamma företaget för Iter och utveckling av fusionsenergi uppgick dess totala budgetgenomförandegrad för budgetåret 2024 till 92 % för åtagandebemyndiganden och 93 % för betalningsbemyndiganden, vilket tyder på att det inte längre fanns några allvarliga problem med takten i genomförandet av budgeten jämfört med genomförandegraden på 73 % för åtagandebemyndigandena under 2023. Parlamentet noterar en förbättring av genomförandegraden för driftsutgifter som uppgick till 92 % för åtagandebemyndiganden och 93 % för betalningsbemyndiganden jämfört med 2023 när genomförandegraden för åtagandebemyndiganden som avsatts för driftsutgifter uppgick till 70 %.

21. Europaparlamentet understryker att alla gemensamma företag behöver stärka sina interna finansiella kontroller och transparensramar för att säkerställa att medlen fördelas effektivt och i linje med unionens strategiska mål.

22. Europaparlamentet upprepar revisionsrättens oro över vissa gemensamma företags fortsatt låga användning av anslag vid genomförandet av sina driftsbudgetar och administrativa budgetar. Parlamentet uppmanar de berörda gemensamma företagen att påskynda antagandet och det effektiva genomförandet av korrigerande åtgärder i fullständig överensstämmelse med revisionsrättens rekommendationer för att förhindra att dessa konstaterade brister upprepas. Parlamentet betonar att ackumuleringen av outnyttjade anslag skapar överskott i likvida medel som inte kan omfördelas till andra av unionens verksamheter och program. Parlamentet anser att de ständigt ökande kassaöverskotten återspeglar svagheter i budgetrealismen och förmågan att genomföra program. Parlamentet uppmanar kommissionen att kräva en årlig plan för minskning av överskottet för gemensamma företag med ihållande överskott, inbegripet mätbara delmål och en tydlig koppling till försenade genomförandefaktorer. Parlamentet uttrycker särskild oro över följande:

a) Att överskottet av likvida medel för det gemensamma företaget för halvledare ökade under 2024 och uppgick till 479 miljoner EUR i slutet av året, jämfört med 438 miljoner EUR i slutet av 2023. Parlamentet noterar det gemensamma företagets förklaring. Parlamentet upprepar emellertid sin uppmaning till det gemensamma företaget för halvledare att undvika att liknande situationer uppstår igen och välkomnar den ambition som det gemensamma företaget har aviserat om att åtgärda detta problem 2025.

b) Att överskottet av likvida medel för det gemensamma företaget för ett europeiskt högpresterande datorsystem också ökade under 2024 och uppgick till 904,7 miljoner EUR i slutet av året, jämfört med 840,7 miljoner EUR i slutet av 2023. Parlamentet noterar de korrigerande åtgärder som började genomföras 2024. Parlamentet upprepar emellertid sin uppmaning till det gemensamma företaget för ett europeiskt högpresterande datorsystem att effektivisera sina insatser för att undvika att liknande situationer uppstår igen.

23. Europaparlamentet välkomnar den betydande minskningen av det ackumulerade överskottet av likvida medel för det gemensamma företaget för ren luftfart från 237 miljoner EUR i slutet av 2023 till 105 miljoner EUR i slutet av 2024, vilket utgör en minskning med 56 %. Parlamentet noterar förklaringen att det återstående överskottet är nödvändigt för att säkerställa att betalningsbehoven under de fyra första månaderna 2025 täcks. Parlamentet anser att denna utveckling är ett positivt steg mot en förbättrad finansiell planering och ett förbättrat budgetgenomförande. Parlamentet framhåller att denna strategi skulle kunna tjäna som ett gott exempel för andra gemensamma företag som står inför liknande utmaningar.

24. Europaparlamentet upprepar revisionsrättens oro över de ihållande förseningarna när det gäller medlemmarnas bidrag till vissa gemensamma företag, särskilt med tanke på risken för att vissa gemensamma företag inte uppfyller sina bidragsmål. Parlamentet uppmanar de berörda gemensamma företagen att fortsätta att genomföra åtgärder för att förhindra att sådana situationer uppstår i framtiden. Parlamentet påminner om att de berörda gemensamma företagen är ansvariga för och skyldiga att uppfylla bidragsmålen och att ett misslyckande med att uppfylla dessa mål strider mot grundtanken med gemensamma företag. Parlamentet är mer specifikt oroat över följande:

a) Situationen för det gemensamma företaget Sesar 3, vars operativa bidragsmål från dess medlem Eurocontrol endast nådde 70 %, vilket ledde till att det gemensamma företaget inte hade de planerade bidragen till sitt förfogande för att fullt ut genomföra sin del av Horisont 2020. Parlamentet noterar att Eurocontrols bidrag också låg under målet för Horisont Europa för 2024 och endast uppgick till 16 % av målet på 500 miljoner EUR. Parlamentet upprepar revisionsrättens rekommendation att det gemensamma företaget Sesar 3 bör samarbeta med Eurocontrol för att öka sina bidrag och övervaka framstegen på årsbasis.

b) Situationen för det gemensamma företaget för global hälsa EDCTP3, där de bidragande partnernas kontantbidrag i slutet av 2024 låg på en mycket låg nivå, 15,6 miljoner EUR, vilket motsvarar 4 % av målet på 400 miljoner EUR. Parlamentet noterar att det nuvarande bidragsunderskottet avsevärt kan minska hävstångseffekten för det gemensamma företagets verksamhet och därmed utgöra en risk för att programmålen inte uppnås. Parlamentet upprepar revisionsrättens rekommendation att det gemensamma företaget för global hälsa EDCTP3 bör upprätta en övergripande handlingsplan för att hitta och locka ytterligare bidragande partner från och utanför Europa för att stärka sin forsknings- och innovationskapacitet, säkra ytterligare ekonomiska bidrag och säkerställa att företagets programmål uppnås.

c) Situationen för det gemensamma företaget för ett europeiskt högpresterande datorsystem, som inte förbättrades jämfört med förra året och vars bidrag från privata medlemmar inom ramen för Horisont Europa och programmet för ett digitalt Europa i slutet av 2024 var oförändrade och uppgick till 0,3 % av målet för den fleråriga budgetramen för 2021–2027 på 900 miljoner EUR. Parlamentet betonar än en gång att uppnåendet av bidragsmålen bör betraktas som det gemensamma företagets skyldighet. Parlamentet upprepar föregående års rekommendation att det gemensamma företaget för ett europeiskt högpresterande datorsystem bör ha ett nära samarbete med kommissionen i processen med att ompröva det nuvarande målet för privata medlemmars bidrag inom ramen för Horisont Europa och programmet för ett digitalt Europa för att säkerställa dess genomförbarhet. Parlamentet uppmanar kommissionen att ompröva det nuvarande målet och välkomnar den pågående processen i detta avseende.

Upphandling och anbudsförfaranden

25. Europaparlamentet noterar att revisionsrätten i sin rapport för 2024 inte gav några signaler om specifika problem avseende upphandlingar och anbudsförfaranden. Parlamentet betonar dock att upphandling är viktigt som ett verktyg för att främja politiska mål såsom strategiskt oberoende, innovation, en miljömässig och social agenda, konkurrens och rättssäkerhet. Parlamentet uppmuntrar de gemensamma företagen att i sina upphandlingar stärka införandet av strategiska kriterier för socialt ansvar, hållbarhet under hela livscykeln, försörjningstrygghet, cybersäkerhetens robusthet, resiliens och innovationskapacitet. Parlamentet gratulerar vissa gemensamma företag som redan tillämpar sådan praxis (t.ex. det europeiska gemensamma företaget för Iter och utveckling av fusionsenergi som 2024 inkluderade hållbarhetskrav i mer än 50 % av sina upphandlingar).

26. Europaparlamentet välkomnar de övergripande organisatoriska initiativen bland de gemensamma företagen inom offentlig upphandling och kontraktsförvaltning för frågor av gemensamt intresse och gemensam användning, som har främjat en ekonomiskt effektiv användning av de resurser som finns tillgängliga för dem och ökat deras förhandlingsstyrka.

27. Europaparlamentet uppmanar alla gemensamma företag att stärka sina åtgärder för att främja jämställdhet på alla nivåer, i syfte att integrera en jämn könsfördelning i all verksamhet som rör upphandling, bidrag och anbud i linje med principerna om meriter, spetskompetens och lika möjligheter, samtidigt som det säkerställs att resultaten vederbörligen beaktas i urvals- och finansieringsbeslut.

28. Europaparlamentet uppmanar med kraft alla gemensamma företag att integrera geografisk balans i alla upphandlings- och bidragsförfaranden, samtidigt som konkurrens, kvalitet och spetskompetens bevaras, och att vederbörligen motivera fall där lämplig fördelning inte uppnås. Parlamentet begär att särskild uppmärksamhet ägnas åt medlemsstater och regioner med lägre inkomstnivåer eller begränsad innovationskapacitet för att stödja dessa områden och säkerställa att gemensamma företag bidrar till att minska skillnaderna i utveckling, samtidigt som man garanterar att tekniska omställningar och energiomställningar genomförs på ett rättvist sätt och bevarar den regionala sammanhållningen. Parlamentet betonar att finansieringen bör fortsätta att ge ett tydligt europeiskt mervärde, med särskild hänsyn till små och medelstora företag.

29. Europaparlamentet betonar behovet av en rättvis geografisk fördelning för det gemensamma företagets finansiering, med särskild uppmärksamhet på regioner med lägre innovationskapacitet och små och medelstora företag, samtidigt som man bevarar öppen konkurrens och ser till att finansierade projekt ger ett tydligt europeiskt mervärde.

Personalens välbefinnande, rekrytering och könsbalans

30. Europaparlamentet är bekymrat över det aktuella läget när det gäller slutförandet av anställningen av personal vid det gemensamma företaget för ett europeiskt högpresterande datorsystem, och särskilt den långsamma rekryteringstakten, och uppmanar det gemensamma företaget att effektivisera sina förfaranden för att snabbt säkerställa att alla lediga tjänster tillsätts.

31. Europaparlamentet noterar den upplevda otillfredsställelsen bland personalen vid det europeiska gemensamma företaget för Iter och utveckling av fusionsenergi, som framgår av en nyligen genomförd personalenkät och dess konsekvenser för personalens välbefinnande. Parlamentet betonar att de anställda bör kunna arbeta i en fysiskt och psykologiskt säker miljö. Parlamentet understryker vidare vikten av att bevara institutionell kunskap. Parlamentet beklagar i detta avseende det gemensamma företagets fortsatt stora beroende av externa tjänsteleverantörer. Parlamentet uppmanar det gemensamma företaget att snabbt vidta åtgärder för att ta itu med dessa frågor.

32. Europaparlamentet upprepar sitt krav på en konsekvent, transparent och rättvis personalpolitik för alla gemensamma företag, som säkerställer inkluderande arbetsvillkor, karriärutveckling, balans mellan arbetsliv och privatliv samt stöd till psykisk hälsa. Parlamentet välkomnar användningen av flexibla arbetsformer och framhåller att de bör syfta till att säkerställa organisatorisk flexibilitet som tillgodoser de gemensamma företagens personalbehov. Parlamentet efterlyser en förbättring av förmågan att locka till sig högt specialiserade talanger och samtidigt säkerställa anständiga och stabila arbetsvillkor och främja en transparent intern karriärutveckling.

33. Europaparlamentet välkomnar de gemensamma företagens framsteg när det gäller att förbättra kvaliteten på och tillgången till uppgifter om könsbalansen och den geografiska fördelningen i personal- och förvaltningsstrukturerna. Parlamentet framhåller att förbättrade uppgifter stärker ansvarsskyldigheten och möjliggör mer riktade åtgärder för att främja mångfald, säkerställa en rättvis representation av medlemmarna och stödja en hälsosam och produktiv arbetsmiljö vid de gemensamma företagen.

34. Europaparlamentet uppmanar alla gemensamma företag att uppmuntra en balanserad representation i ledande och beslutsfattande befattningar, med full respekt för kompetensbaserade urvalsförfaranden, och att övervaka framstegen på ett proportionerligt och transparent sätt. Parlamentet betonar vikten av att ta itu med löneskillnader och främja lika möjligheter till karriärutveckling. Parlamentet noterar i detta avseende den positiva utvecklingen inom det gemensamma företaget för ett europeiskt högpresterande datorsystem, där 72,5 % av personalen är kvinnor och 27,5 % män, och där 40 % av den utvidgade ledningsgruppen är män och 60 % kvinnor.

35. Europaparlamentet understryker att de gemensamma företagen ska säkerställa att finansierade projekt uppfyller tillämpliga sociala och arbetsrättsliga normer, bidrar till hållbar ekonomisk tillväxt, innovation, konkurrenskraft och sysselsättning av hög kvalitet i unionen och är anpassade till principerna om en rättvis omställning.

36. Europaparlamentet uppmanar med kraft de gemensamma företagen att utarbeta ett strukturerat samarbete med europeiska universitet för att förbättra kontakterna med unga utexaminerade och stärka den framtida rekryteringen. Parlamentet uppmuntrar vidare de gemensamma företagen att främja universitets-, forsknings- och yrkesmässig rörlighet och att vidta åtgärder som syftar till att utveckla humankapitalet, särskilt unga arbetstagare, ingenjörer och forskare, inbegripet integrering av investeringsprojekt i utbildning och arbetsplatsförlagt lärande för att säkerställa hållbar innovation, kontinuitet i arbetskraften och den europeiska ekonomins långsiktiga konkurrenskraft.

Förvaltnings- och kontrollsystem

37. Europaparlamentet välkomnar revisionsrättens arbete med granskningen av driftsutgifterna för de gemensamma företagen inom forskning och innovation, som omfattade ett urval på 33 slumpmässigt utvalda transaktioner avseende bidragsöverenskommelser från 2024 (mellanliggande betalningar eller slutbetalningar och regleringar av förskott) på slutmottagarnivå. Parlamentet är bekymrat över resultaten av denna granskning som visade att det fanns kvarstående systematiska fel. Parlamentet noterar att dessa fel främst rör felaktiga redovisningar av personalkostnader

från stödmottagarnas sida, inbegripet beräkning av tim- eller dagersättningar, inkludering av indirekta kostnader i enhetskostnader, redovisning av underleverantörskostnader som personalkostnader och inkludering av icke stödberättigande utrustningskostnader. Parlamentet uppmanar de gemensamma företagen att ta itu med dessa brister. Parlamentet uppmanar kommissionen och den gemensamma revisionstjänsten att förse den ansvarsfrihetsbeviljande myndigheten med en konsoliderad analys av de bakomliggande orsakerna till återkommande personalkostnadsfel i de gemensamma företagen, och att stödja harmoniserad förebyggande vägledning, riktade förhandskontroller för stödmottagare med hög risk och finansiella korrigeringar när liknande fel upptäcks.

38. Europaparlamentet välkomnar revisionsrättens arbete med granskningen av det europeiska gemensamma företaget för Iter och utveckling av fusionsenergi, som omfattade ett urval av 30 slumpmässiga transaktioner. Parlamentet noterar att revisionsrätten identifierade ett fall där en väsentlig ändring av två fastighetskontrakt inte åtgärdades genom ett nytt upphandlingsförfarande. Parlamentet uppmanar det gemensamma företaget för Iter och utveckling av fusionsenergi att se till att väsentliga ändringar av kontrakt systematiskt leder till en förnyad bedömning av upphandlingen, inbegripet rättslig granskning och offentliggörande av en tydlig motivering, och att rapportera till den ansvarsfrihetsbeviljande myndigheten om de korrigerande åtgärder som vidtagits.

39. Europaparlamentet är bekymrat över revisionsrättens slutsats att endast fyra gemensamma företag (det gemensamma företaget för Europas järnvägar, det gemensamma företaget för ren luftfart, det gemensamma företaget för initiativet för innovativ hälsa och det gemensamma företaget för halvledare) fram till december 2024 hade färdigställt en riskbaserad kontrollram för bidragsutbetalningar inom ramen för Horisont Europa, trots att dessa utbetalningar förväntades öka. Parlamentet påminner om att en robust, systematisk och centraliserad riskbaserad kontrollram är avgörande för att säkerställa förhandskontroller av högriskmottagare, effektiv uppföljning av revisionsresultaten och tillförlitliga revisionsförklaringar från direktörer. Parlamentet betonar att revisions- och kontrollarbetet bör inriktas på områden med högre finansiell risk och prestationsrisk, medan återkommande transaktioner med låg risk bör åtnjuta förenklade kontrollmetoder. Parlamentet understryker att en sådan strategi kan förbättra säkerheten och avsevärt minska den administrativa bördan för stödmottagare och deltagande stater. Parlamentet uppmanar alla återstående gemensamma företag att slutföra och genomföra en riskbaserad kontrollram för bidragsbetalningar från Horisont Europa/programmet för ett digitalt Europa, inbegripet i) tydlig riskvärdering av stödmottagare och projekt, ii) intensifierade förhandskontroller för högriskfall, iii) systematisk återkoppling av information och införlivande av resultaten av efterhandsrevisionerna i den framtida kontrollplaneringen och iv) konsekvent rapportering i den verkställande direktörens revisionsförklaring.

40. Europaparlamentet är bekymrat över att riskhanteringssystemet för det europeiska gemensamma företaget för Iter och utveckling av fusionsenergi inte i tillräcklig utsträckning återspeglar de väsentliga risker som uppstått till följd av 2024 års revidering av Iters referensscenarier, inbegripet de övergripande konsekvenserna för personalresurserna. Parlamentet noterar att det gemensamma företagets verktyg för it-riskhantering saknar fullständig och aktuell information om centrala risker, inbegripet förekomst, sannolikhet och ekonomiska konsekvenser, vilket undergräver stödet för ledningens beslutsfattande och förmåga att kvantifiera exponeringen och anta effektiva riskreducerande åtgärder. Parlamentet uppmanar det gemensamma företaget att ta itu med dessa frågor genom att vidta lämpliga åtgärder i god tid.

Bedrägeri, etik och intressekonflikter

41. Europaparlamentet välkomnar att ingen av revisionsrättens slutsatser för 2024 krävde någon anmälan om misstänkt bedrägeri till Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) eller Europeiska åklagarmyndigheten (Eppo).

42. Europaparlamentet noterar den information som de gemensamma företagen har rapporterat om sin verksamhet för att förebygga, upptäcka och korrigera bedrägerier. Parlamentet uppmanar de gemensamma företagen att förbättra samarbetet och informationsutbytet med Olaf och, i tillämpliga fall, Eppo, inbegripet systematiskt hänskjutande av misstänkta bedrägerier, förstärka förhands- och efterhandskontrollerna av bidragsförvaltning, kostnadsanspråk, upphandling och verifiering av resultat, konsekvent och utan dröjsmål tillämpa korrigerande åtgärder och finansiella återkrav, och att integrera de lärdomar som dragits i framtida förfaranden och tillhandahålla årlig tillförlitlig rapportering om bedrägeribekämpningsåtgärdernas effektivitet, med stöd av tydliga kvantitativa och kvalitativa indikatorer.

43. Europaparlamentet noterar att de gemensamma företagen förvaltar 38,5 miljarder EUR för 2021–2027, vilket är mer än dubbelt så mycket som det belopp som förvaltades under den föregående perioden, och betonar att sådana betydande resurser kräver en robust övervakning av resultaten för att säkerställa valuta för pengarna. Parlamentet uppmanar de gemensamma företagen att anta en gemensam ram för att mäta prestationer och effekter och säkerställa rapportering om resultat utöver efterlevnad av finansiella regler. Parlamentet betonar att en effektiv prestationstillsyn måste kompletteras med stark transparens i de gemensamma företagens verksamhet och med

skyddsåtgärder för intressekonflikter för ledamöterna i deras styrande organ. Parlamentet uppmanar i detta avseende med kraft till ett systematiskt offentliggörande av intresseförklaringar för medlemmar i styrande organ, som omfattar ekonomiska, yrkesmässiga eller personliga förbindelser med enheter som får finansiering från gemensamma företag. Parlamentet efterlyser en karenstid för högre tjänstemän innan de tillträder nya befattningar i understödda organisationer och kräver att vetenskapliga kommittéer, oberoende experter och medlemmar i utvärderingskommittéer vederbörligen undertecknar förklaringar om att det inte föreligger några intressekonflikter.

Problem med avseende på det europeiska gemensamma företaget för Iter och utveckling av fusionsenergi och det gemensamma företaget för ett europeiskt högpresterande datorsystem

44. Europaparlamentet påpekar att följande specifika problem, utöver de frågor som anges ovan, som rör det europeiska gemensamma företaget för Iter och utveckling av fusionsenergi och det gemensamma företaget för ett europeiskt högpresterande datorsystem förtjänar ökad uppmärksamhet.

45. Europaparlamentet erkänner att Iter är ett projekt som saknar motstycke både vad gäller omfattning och ambitionsnivå och som involverar 35 internationella partner, där unionen, i egenskap av värd och största bidragsgivare, spelar en central roll för att främja Europas långsiktiga energivision och vetenskapliga ledarskap. Parlamentet understryker att Iterorganisationen i juni 2024 lämnade in en reviderad projektplan till Iterrådet som innebar att nya referensscenarier infördes för att ersätta dem som godkändes 2016, vilket senarelade slutet på monteringsfasen från 2025 (första plasma) till 2035 (inledande av forskningsinsatserna) och avslutandet av hela projektet från 2042 till 2059. Parlamentet noterar att leveransskyldigheterna för det europeiska gemensamma företaget för Iter och utveckling av fusionsenergi för Iter därför ökar från 21,6 miljarder EUR till 25,8 miljarder EUR i 2024 års penningvärde, vilket innebär ytterligare 4,2 miljarder EUR i bidrag från Euratom och Frankrike till det gemensamma företagets driftsbudget. Parlamentet noterar med oro att den beräknade kostnadsökningen till följd av de reviderade referensscenarierna för Iter som Iterorganisationen föreslog i juli 2024 ännu inte har antagits formellt av Iterrådet. Parlamentet understryker i detta avseende att det krävs en snabb och fullständig formalisering och ett snabbt och fullständigt genomförande av Iters reviderade referensscenarier för att upprätthålla unionens ledarskap inom fusionsforskning.

46. Europaparlamentet delar revisionsrättens oro över att de reviderade Iter-referensscenarier som föreslagits avsevärt ökar exponeringen för tekniska, rättsliga och finansiella risker för det europeiska gemensamma företaget för Iter och utveckling av fusionsenergi. Parlamentet noterar att projektets långsiktiga hållbarhet kan undergrävas av fortsatta förseningar med avseende på viktiga delmål och att kostnadsökningar äventyrar projektets långsiktiga hållbarhet, samt av ökad konkurrens från fusionsinitiativ i tredjeländer, som tillsammans riskerar att urholka Iters relevans och ledarskap. Parlamentet understryker att betydande rättslig och styrningsrelaterad osäkerhet kvarstår, särskilt möjligheten för medlemmarna att vägra att godkänna en förlängning av Iteravtalet efter 2042 och att det franska värdskapsdekretet kan upphöra att gälla innan reaktorverksamheten inleds, vilket sätter den rättsliga tydligheten och ansvarsskyldigheten på spel. Parlamentet noterar vidare med oro att omfattningen av de tekniska ändringar som nu planeras kan få långtgående konsekvenser för projektets innovativa kapacitet och ekonomiska bärkraft. Parlamentet anser att dessa farhågor förvärras av den ökade ekonomiska pressen eftersom de högre bidrag som krävs från unionen och Frankrike ger upphov till tvivel om huruvida sådan finansiering kan upprätthållas inom ramen för framtida fleråriga budgetramar eller av värdstaten. Parlamentet framhåller därför behovet av robust finansiell planering, stark och konsekvent förvaltning, noggrann tillsyn och tydliga prestationsmått från det gemensamma företagets sida, förstärkt riskhantering och fortsatta förbättringar av ansvarsskyldigheten och transparensen mellan det gemensamma företaget, Iterorganisationen och unionens budgetmyndighet. Parlamentet understryker behovet av att ytterligare stärka kostnadskontrollen, finansieringen av delmål och den oberoende prestationstillsynen, och att åtgärda den rättsliga osäkerheten genom bindande åtaganden om ramen för perioden efter 2042 och värdstaternas skyldigheter. Parlamentet betonar att fortsatt unionsfinansiering, mot bakgrund av Iterprojektets omfattning, varaktighet och kostnadsupptrappning, måste bedömas inte bara utifrån tekniska milstolpar utan även i förhållande till alternativkostnader och klimatadditionalitet för att säkerställa europeiskt mervärde och strategiskt oberoende.

47. Europaparlamentet betonar revisionsrättens rekommendation att det europeiska gemensamma företaget för Iter och utveckling av fusionsenergi bör förbättra effektiviteten i sin riskhantering, bland annat genom att förbättra sitt it-verktyg för riskhantering så att det får fullständig information om alla relevanta centrala risker som härrör från 2024 års referensscenarier. Parlamentet betonar den övergripande betydelsen av strategisk styrning av det gemensamma företaget för att säkerställa att Iter förblir vetenskapligt och ekonomiskt relevant genom att systematiskt riktmärka framstegen mot globala konkurrenter och skydda innovationskapaciteten inom ramen för en hållbar långsiktig finansieringsmodell. Parlamentet framhåller i detta avseende behovet av att omstrukturera det gemensamma företaget och omfördela personalresurser, minska den oproportionerliga användningen av externa tjänsteleverantörer och säkerställa bättre resursplanering och resursförvaltning i linje med det gemensamma företagets etiska ram.

48. Europaparlamentet framhåller den specifika känsligheten kring det europeiska gemensamma företaget för Iter och utveckling av fusionsenergi mot bakgrund av Rysslands fortsatta involvering, och noterar de förklaringar som lämnades under utfrågningen i parlamentets budgetkontrollutskott om de skyddsåtgärder som har införts för att minska de rättsliga, säkerhetsmässiga och strategiska risker som är kopplade till detta. Parlamentet upprepar sin uppmaning till största möjliga vaksamhet vid samarbete med internationella partner, såsom Ryssland, med fullständig respekt för unionens gällande restriktiva åtgärder.

49. Europaparlamentet upprepar sin oro över Rysslands fortsatta deltagande i Iterprojektet. Parlamentet uppmanar det europeiska gemensamma företaget för Iter och utveckling av fusionsenergi att säkerställa ett strikt och fullständigt genomförande av unionens sanktioner mot Ryssland, inbegripet upphandlingsrestriktionerna för komponenter för europeiska leveranser till Iter. Parlamentet uppmanar det europeiska gemensamma företaget för Iter och utveckling av fusionsenergi att minimera allt kvarstående beroende av Ryssland och undvika bilaterala kontakter och förbindelser med landet som skulle kunna äventyra unionens strategiska intressen och värden. Parlamentet noterar med tillfredsställelse att Ryssland inte har övertagit ordförandeskapet i Iterrådet under de senaste två åren, vilket skulle ha skett i enlighet med principen om roterande ordförandeskap. Parlamentet noterar med tillfredsställelse att Iteravtalets bestämmelser om immateriella rättigheter garanterar att projektet har alla de immateriella resurser som det behöver för att kunna utvecklas och fungera väl, vilket garanterar fullständigt oberoende från ryska immateriella rättigheter. Parlamentet noterar att Ryssland har uppfyllt alla sina naturabidrag enligt Iteravtalet. Parlamentet betonar att verksamheten i unionens gemensamma företag bör bidra till diversifieringen av leveranskedjorna för att uppnå fullständig teknisk suveränitet.

50. Europaparlamentet betonar revisionsrättens rekommendation att det europeiska gemensamma företaget för Iter och utveckling av fusionsenergi bör stärka sitt riskhanteringssystem genom att ta hänsyn till alla horisontella risker till följd av 2024 års referensscenarier.

51. Europaparlamentet upprepar sin djupa oro över följande brister i förvaltningen av mänskliga resurser som har fastställts vid det europeiska gemensamma företaget för Iter och utveckling av fusionsenergi:

    a) Den senaste medarbetarundersökningen visade att det förekom utbredda interpersonella konflikter (77 % av de svarande), psykiskt våld (9,9 % av de svarande), sexuella trakasserier (7,3 % av de svarande) och fysiskt våld (4,7 % av de svarande). Parlamentet uppmanar det gemensamma företaget att på allvar ta hänsyn till resultaten av undersökningen och att utan dröjsmål följa upp med konkreta åtgärder för att ta itu med situationen. Parlamentet framhåller vikten av personalens välbefinnande.

    b) Det gemensamma företagets fortsatta beroende av externa tjänsteleverantörer, med 313 externa tjänsteleverantörer och 438 anställda 2024. Parlamentet välkomnar de åtgärder som har antagits av det gemensamma företaget, inbegripet 2024 års antagande av en policy som reglerar definitionen, planeringen och användningen av externa tjänsteleverantörer samt 2025 års beslut om att centralisera deras samordning och förvaltning, som för närvarande håller på att genomföras. Parlamentet uppmanar det gemensamma företaget att fortsätta att rapportera om framstegen i sina årliga verksamhetsrapporter.

52. Europaparlamentet upprepar sina farhågor rörande läget i fråga om rekryteringen inom det gemensamma företaget för ett europeiskt högpresterande datorsystem, som fick 39 ytterligare tjänster som skulle tillsättas före utgången av budgetåret 2023 för att genomföra de betydande medel som erhållits inom ramen för den nuvarande fleråriga budgetramen, medan 14 av 39 tjänster fortfarande inte var tillsatta i slutet av 2024. Parlamentet uppmanar det gemensamma företaget för ett europeiskt högpresterande datorsystem att vidta åtgärder för att uppnå sitt rekryteringsmål så snart som möjligt eftersom en kontinuerlig verksamhet utan tillräckligt med personal kan hindra det från att genomföra sin verksamhet och uppnå sina mål.

53. Europaparlamentet betonar att det är viktigt att säkerställa digital suveränitet inom unionsfinansierad forskning. Parlamentet framhåller i detta avseende den centrala roll som spelas av det gemensamma företaget för ett europeiskt högpresterande datorsystem, Europeiska kompetenscentrumet för cybersäkerhet inom näringsliv, teknik och forskning, det gemensamma företaget för halvledare och det gemensamma företaget för smarta nät och tjänster, som bör prioritera projekt som stärker unionens autonomi på områdena halvledare, artificiell intelligens och cybersäkerhet. Parlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa att projekt som stöds av gemensamma företag i) undviker otillbörligt beroende av tredjelandsleverantörer av kritisk teknik, ii) effektivt stärker unionens industriella resiliens och strategiska autonomi, och iii) aktivt stöder utvecklingen av inhemsk forsknings- och innovationskapacitet inom strategiska digitala sektorer.

54. Europaparlamentet upprepar sin oro över att genomförandegraden för det gemensamma företaget för ett europeiskt högpresterande datorsystem när det gäller budgeten för bidragsutbetalningar inom ramen för Horisont 2020 minskade ytterligare till 27 % 2024 jämfört med 36 % 2023. Parlamentet konstaterar att genomförandegraden för åtagande- och betalningsbemyndiganden för investeringsverksamhet inom programmet för ett digitalt Europa förblev mycket låg under 2024 och uppgick till 22 % respektive 19 % jämfört med 89 % respektive 18 % 2023. Parlamentet noterar förklaringen från det gemensamma företaget för ett europeiskt högpresterande datorsystem, men uppmanar det ändå att säkerställa ett korrekt genomförande av alla delar av sin driftsbudget.

55. Europaparlamentet noterar att bidragen till Horisont 2020 från de privata medlemmarna i det gemensamma företaget för ett europeiskt högpresterande datorsystem fortfarande är små enligt revisionsrättens rapport. Deras naturabidrag till den operativa verksamheten uppgick endast till 20,0 miljoner EUR, vilket är långt under det minimibelopp på 420,0 miljoner EUR som fastställs i det gemensamma företagets inrättandeförordning. Parlamentet påminner om att det behövs en ändring av det gemensamma företagets finansieringsarrangemang, som begränsar det gemensamma företagets förmåga att säkerställa ett effektivt samarbete med den privata sektorn och hindrar det från att korrekt kvantifiera bidragen från den privata sektorn till det gemensamma företagets mål.

Anmärkningar om uppföljningen av de gemensamma företagen i samband med det föregående ansvarsfrihetsförfarandet

56. Europaparlamentet välkomnar att de gemensamma företagen har utarbetat en uppföljningsrapport till parlamentets resolutioner med iakttagelser som utgör en del av besluten om ansvarsfrihet för genomförandet av de gemensamma företagens budget för budgetåret 2023. Parlamentet konstaterar att dessa rapporter i tillfredsställande utsträckning innehåller de gemensamma företagens synpunkter på de frågor som parlamentet har betonat.

57. Europaparlamentet välkomnar att revisionsrättens rapport också innehåller en analys av de gemensamma företagens uppföljning av tidigare iakttagelser och rekommendationer om åtgärder som offentliggjorts av revisionsrätten. Parlamentet noterar i detta avseende att färre än hälften av de föregående årens iakttagelser hade åtgärdats i slutet av 2024: 18 av 44 hade avslutats, medan 26 fortfarande var oavslutade. När det gäller revisionsrättens rekommendationer mellan 2021–2023 har de flesta genomförts åtminstone delvis. Av de fyra rekommendationerna med ett måldatum under 2024 genomfördes dessutom två fullt ut av alla gemensamma företag, en genomfördes fullt ut av vissa av dem och delvis av andra och en genomfördes delvis. Av de återstående åtta med senare måldatum genomfördes en fullt ut, sex delvis och en har ännu inte genomförts eftersom den är beroende av kommissionen. Parlamentet uppmanar alla gemensamma företag att fortsätta genomförandet av revisionsrättens rekommendationer och att rapportera om framstegen till revisionsrätten och parlamentet.

Begäran om uppföljning

58. Europaparlamentet uppmanar varje gemensamt företag som omfattas av förfarandet för beviljande av ansvarsfrihet för budgetåret 2024 att utarbeta en individuell uppföljningsrapport om alla åtgärder som vidtagits för att ta itu med de specifika frågor som nämns i denna resolution och att överlämna denna uppföljningsrapport, undertecknad av det gemensamma företagets (verkställande) direktör, till parlamentet senast den 30 september 2026.

59. Europaparlamentet understryker att uppföljningsrapporterna kan återspegla det gemensamma företagets allmänna åsikter om denna resolution och om andra frågor som är relevanta för den ansvarsfrihetsbeviljande myndigheten. Parlamentet uppmanar de gemensamma företagen att utarbeta dessa rapporter noggrant och att ta med alla frågor som parlamentet har tagit upp angående deras verksamhet, och att göra detta på ett samarbetsvilligt och tillförlitligt sätt.